

PORADNIK BIBLIOTEKARZA

Nr 6

Czerwiec 1951

Rok III

Książka — to oręż walki o pokój.

Z FRONTU WALKI O POKÓJ

Miesiąc maj 1951 roku upamiętnił się akcją wielkiej wagi politycznej: oto na apel Światowej Rady Pokoju miliony ludzi na całym świecie wypowiedziały żądanie zawarcia Paktu Pokoju między pięcioma mocarstwami. W ten sposób wypowiedzieli się oni przeciwko knowaniom podżegaczy wojennych, którzy, w pogoni za władzą i zyskiem, pragną zatopić ludzkość w morzu krwi.

W Polsce Narodowy Plebiscyt Pokoju miał specjalnie doniosłe znaczenie, cała bowiem nasza przyszłość, nasz niepodległy byt narodowy, rozwój kulturalny i gospodarczy zagrożony jest nową zbrodnią wojny.

Zdecydowani jesteśmy, razem z innymi narodami świata, bronić prawa do pokojowej pracy, rozwoju kultury i dobrobytu. Front narodowy jednoczy wszystkich Polaków w obronie ojczyzny. Naszym realnym wkładem w walkę o pokój — każdego z nas — co dnia — to realizacja Planu Sześcioletniego budowy podstaw socjalizmu w Polsce.

Nasze zadania jako bibliotekarzy są jasne. Wszelkimi dostępnymi nam środkami propagujemy, udostępniamy, popularyzujemy książki i artykuły z czasopism o budowie socjalizmu, o bohaterskiej walce narodów uciskanych, o ich nędzy i wyzysku, o doświadczeniach rewolucyjnych i twórczej pracy Związku Radzieckiego, o wielkich wodzach i bojownikach walk o wolność i sprawiedliwość na świecie. Książki te są dla nas orężem w walce o pokój i Plan 6-letni. Książki

demaskują politykę imperialistów, wskazują na zgniliznę moralną świata kapitalizmu chylącego się ku upadkowi, dają nam wszystkim podstawy naukowego poglądu na świat i uczą nas zasad marksizmu - leninizmu.

Zadania nasze wykonywać będziemy ze zrozumieniem i zapałem.

*Książka to źródło wiedzy,
najważniejsza, najpożyteczniejsza
broń kultury socjalistycznej.*

(Maksym Gorki)

NASZE OSIĄGNIĘCIA

Z roku na rok święcimy rocznicę powstania pierwszego rządu Polski Ludowej—Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, a jednocześnie rocznicę wydania Manifestu Lipcowego. Głoszone przez Manifest hasła zostały wprowadzone w życie. Pełnię władzy przejęły masy ludowe z klasą robotniczą na czele. Granice Polski na Odrze i Nysie zostały utrwalone, a sojusz ze Związkiem Radzieckim oraz jego przykład i pomoc pozwalają na odbudowę w szybkim tempie zniszczeń wojennych i przebudowę ustroju na lepszych, socjalistycznych podstawach.

Siódma rocznica Manifestu Lipcowego, zapowiedzi lepszego jutra mas pracujących, obchodzona jest w całej Polsce uroczyście. Siedem lat, które nas dzielą od tego momentu, przyniosły Polsce Ludowej poważne osiągnięcia na wszystkich odcinkach życia politycznego, gospodarczego i kulturalnego. Nigdy książka i sprawa jej rozpowszechnienia nie były otoczone tak troskliwą opieką i zrozumieniem jak obecnie. Musiało to pociągnąć za sobą szeroki rozwój piśmiennictwa i ogromny dorobek wydawniczy. Stopniowo, z roku na rok zwiększają się nakłady książek oraz ilość ich tytułów. W 1950 roku wydano 5218 tytułów książek w 122½ milionach egzemplarzy. Jak z tego wynika na jednego mieszkańca Polski przypada prawie 5 książek rocznie. Jakże nikły jest, w porównaniu z tym, przedwojenny dorobek wydawniczy w ustroju, w którym masy ludowe trzymane były w nędzy i ciemnocie. W 1937 roku wydano zaledwie 29 milionów

egzemplarzy, a zatem na 1 mieszkańca przypadała 1 książka rocznie. Wzrosły również nakłady czasopism i gazet, dochodząc w roku 1951 do liczby 13.000.000 egz. jednorazowego nakładu.

Wyrazem troski o zapewnienie człowiekowi pracy dostępu do słowa drukowanego jest rozwój sieci bibliotek państwowych i organizacji społecznych.

W porównaniu z okresem przedwojennym, wzrost bibliotek powszechnych (gminnych, powiatowych, miejskich) i ich księgozbiorów przedstawia się następująco:

1938 rok	—	1033 biblioteki	posiadały	1.700.000 tomów
1946	„	— 426	„ „	1.066.000 „
1949	„	— 3975	„ „	7.035.300 „
1951	„	— 3983	„ „	10.062.500 „

Księgozbiory bibliotek powszechnych wzrosną przy końcu Planu 6-letniego do 21.650.000 tomów. Liczba punktów bibliotecznych, która obecnie wynosi 24.000, zostanie zwiększona w roku 1951 do 33.000.

Rośnie również liczba bibliotek szkolnych szkół wszystkich typów (przedszkoli, szkół podstawowych, średnich ogólnokształcących, zawodowych, zakładów kształcenia nauczycieli i szkół dla pracujących) oraz rosną ich księgozbiory. W stosunku do okresu przedwojennego wzrost ten przedstawia się następująco:

1937/38 rok	26135 bibliotek	7.560.000 tomów
1946	„ 7071	„ 1.476.000 „
1949	„ 26355	„ 8.727.300 „
1951	„ 31752	„ 13.675.500 „

W końcu Planu 6-letniego będziemy mieli w bibliotekach szkolnych 20 milionów książek.

O rozwoju bibliotek w organizacjach społecznych świadczy przykład wzięty ze Związków Zawodowych:

rok 1949	ilość książek w bibliotekach związkowych	722.400
„ 1950	„ „ „ „	2.030.000
„ 1951	„ „ „ „	3.360.000

Pomyślne warunki rozwoju bibliotek wszystkich typów: naukowych, powszechnych, szkolnych i społecznych dały w rezultacie tym placówkom w roku 1951 blisko 47 milionów tomów. P r z y k o ń c u P l a n u 6 - l e t n i e g o będzie ich około 67 milionów.

Udostępnienie tak wielkiej ilości książek szerokim rzeszom czytelników daje gwarancję podniesienia poziomu ich kultury i oświaty i niewątpliwie przyczyni się do zwielokrotnienia ich aktywności społecznej i zawodowej.

Takie są osiągnięcia od czasu wydania Manifestu Lipcowego. Mogą one nas napępiać dumą oraz wiarą, że mamy zapewnione podstawy do wzrostu i rozwoju.

Tym bardziej zdecydowanie walczycy będziemy o utrwalenie pokoju na świecie, nie dopuścimy, aby nasz dorobek kulturalny stał się pastwą imperialistycznych grabieżców.

Książka polska służyć będzie coraz wydatniej masom pracującym w ich dziele budowy socjalizmu i utrwalania pokoju.

Romana Łukaszewska

GŁOSNE CZYTANIA W BIBLIOTECIE

Głośne czytanie to forma pracy, która zdecydowanie zdobyła sobie prawo obywatelstwa na terenie bibliotek dla dzieci. Tym nie mniej oddaje ona duże usługi w bibliotekach dla dorosłych, a szczególnie na pierwszym etapie pracy z czytelnikiem mało wyrobionym. Trzeba tylko pogłębić i rozszerzyć ich tematykę i treść.

Przechodząc kolejno od utworów łatwiejszych do coraz trudniejszych, od powieści do książek popularno-naukowych, od zagadnień miejscowych, bliskich słuchaczom, do spraw o znaczeniu ogólnopolskim, a nawet międzynarodowym, bibliotekarz wychowuje czytelników, uczy ich obcowania z książką, czyni ją dla nich niezbędnym narzędziem pracy w samokształceniu. Przez umiejętny dobór lektury bibliotekarz zbliża czytelników do zagadnień światopoglądowych, wprowadza w sposób przystępny na drogę poznania zasad marksizmu - leninizmu, wykazuje rolę książki w zdobywaniu naukowego poglądu na świat, ukazuje możliwości podniesienia kwalifikacji zawodowych, dzięki pogłębieniu wiedzy z tego za-

kresu, wskazuje człowiekowi pracy jego miejsce w realizacji planów gospodarczych. Dzięki głośnemu czytaniu słuchacze nawiązują kontakt z twórczością pisarzy całego świata, uczą się zgłębiać problematykę ich utworów: jednym słowem uczą się czytać i rozumieć to co czytają.

To wszystko osiągnąć można pod warunkiem właściwego doboru książek do czytania i właściwego zorganizowania i przeprowadzenia tych czytań.

Przechodząc do zagadnień metodycznych, należy nadmienić, że rozpatrując głośne czytania pod względem ich t r e ś c i, musimy je podzielić na dwie grupy:

- 1) takie, które wiążą czytelnika z jedną, określoną książką lub autorem i problematyką jego utworów,
- 2) takie, które zbliżają go do pewnego zagadnienia, rozwiązywanego przez różnych pisarzy i w różnych książkach.

Oczywiście, że łatwiejsze do przeprowadzenia są czytania pierwszego rodzaju i od nich należy zaczynać przystępując do wprowadzania tej formy pracy z czytelnikiem w bibliotece.

Ze względu n a s p o s ó b p r z e p r o w a d z a n i a r o z r ó ż n i a m y g ł o ś n e c z y t a n i a :

- 1) informujące - dorywcze,
- 2) systematyczne.

Jak wskazują same nazwy, pierwszy rodzaj jest stosowany w bibliotece od wypadku do wypadku i często urywek czytany na jednym zebraniu nie łączy się, w żadnym sensie tematycznym, z poprzednim czy następnym. Bibliotekarz wówczas, przez dobranie właściwego urywka z literatury pięknej, politycznej, czy popularno - naukowej, wprowadza słuchaczy w istotę poruszanego zagadnienia, budząc w nim zainteresowanie i chęć pogłębienia problemu drogą dalszej, indywidualnej lektury. Na przykład zagadnienia odbudowy w Polsce Ludowej: jako temat głośnego czytania możemy wziąć urywek z książki ŻESŁAWSKIEGO *Mirków ruszył* s. 74—94.

W drugim wypadku głośne czytanie potraktowane zostaje nie jako moment wprowadzenia w temat, lecz kierujący głośnym czytaniem stara się zagadnienie pogłębić, dobierając szereg urywków z różnych

książek i rozkładając czytanie na kilka spotkań z czytelnikami. Na przykład: pragniemy z czytelnikami omówić i pogłębić zagadnienie walki o pokój. Pierwsze spotkanie, które ma być zachętą do dalszych, wypełnimy czytaniem urywków z interesującego, żywego reportażu KOŹNIEWSKIEGO *Siła lotu* z II Międzynarodowego Kongresu Obrońców Pokoju w Warszawie (s. 5, rozdział „Splotły się nasze dłonie“, i s. 56 rozdz. „Kongres pokoju trwa“). Dalsze głośne czytania wypełnią urywki z gsiążek: *Pisarze w walce o pokój*, ERENBURG I. *W obronie pokoju* i inne. Nie rozpracowuję tutaj szczegółowo tego zagadnienia, gdyż przykłady urywków do głośnego czytania będą szerzej omówione w następnym artykule z tego zakresu.

Nie ulega wątpliwości, że głośne czytania systematyczne są lepszą formą od dorywczych. Świadczą one o poważnym podejściu bibliotekarza do sprawy i o jego planowej pracy.

Przystępując do wprowadzenia omawianej formy pracy w bibliotecę, bibliotekarz musi się zastanowić przede wszystkim, jaki charakter pragnie nadać projektowanym głośnym czytaniom: czy będą się one odbywać systematycznie, według określonego planu i w określonych terminach, czy też służyć będą jako środek informujący o sprawach, na które bibliotekarz pragnie zwrócić uwagę czytelników.

W pierwszym wypadku należy przede wszystkim opracować szczegółowy plan całości, a następnie przygotować program poszczególnych zebrań. Przy układaniu wspomnianego planu wskazane jest porozumienie się z fachowcami: (np. nauczyciel danego przedmiotu w szkole), właściwą komórką partyjną (jeśli chodzi o zagadnienia polityczno-gospodarcze), nadrzędną władzą biblioteczną (kierownik biblioteki gminnej, powiatowej itd.).

W drugim wypadku bibliotekarz musi czujnie śledzić zarówno ogólne wydarzenia bieżące, jak i orientować się w treści książek już posiadanych i nowo otrzymanych do biblioteki.

Następny etap przygotowawczy to wybór czytającego. Oczywiście może to być sam bibliotekarz, lub ktoś zaproszony z zewnątrz, a nawet ktoś z aktywu bibliotecznego. Należy pamiętać, że czytający winien mieć nie tylko pierwszorzędnie opanowaną tech-

nikę czytania, ale czytać musi ładnie, sugestywnie i z pełnym zrozumieniem treści. Złe przeczytany urywek nie tylko nie osiąga celu, ale często zraża słuchaczy do książki i poruszanego problemu.

Po takim przygotowaniu ze strony bibliotekarza można już przystąpić do wywieszenia ogłoszeń. Ogłoszenie takie najlepiej wykonać w formie estetycznej planszy, której ilustracja czy hasło będą tematycznie związane z treścią zamierzonego czytania. Jeżeli planujemy systematyczne czytania, trzeba od razu wyznaczyć terminy poszczególnych posiedzeń i podać je na tablicy (dobrze jest uprzednio uzgodnić je z czytelnikami na zebraniu). Niezależnie od tego, przed każdym głośnym czytaniem należy wywiesić o nim krótkie, informujące ogłoszenie. Każde z omawianych ogłoszeń winno być podane do wiadomości czytelników na kilka dni przed terminem głośnego czytania.

W dniu czytania pokój biblioteczny należy urządzić tak, aby wszystkim zapewnić miejsca siedzące i stworzyć najlepsze warunki do słuchania.

O doborze urywków do czytania, jak już wspomniałam, pomówimy jeszcze obszerniej, tutaj chciałabym tylko przypomnieć, że przed rozpoczęciem czytania należy słuchaczy zapoznać z treścią książki i powiązać czytany urywek z ogólną akcją. Dobrze jest powiedzieć kilka słów o autorze, konieczną rzeczą jest przygotować sobie króciutkie, najwyżej 5-minutowe wprowadzenie do poruszanego zagadnienia. Bibliotekarz musi pamiętać, że urywek powinien być charakterystyczny, tworzyć pewną zamkniętą całość, a jednocześnie budzić chęć zapoznania się z całością książki czy problemu (np. urywek książki IGISZEWA *Gwiazda nad kopalnią*, rozdział „Mikita bierze latarkę” s. 97—119, wprowadzający słuchaczy w zagadnienie budownictwa socjalistycznego).

Samo czytanie winno trwać nie dłużej niż pół godziny — nawet gdyby czytelnicy domagali się jego przedłużenia.

Po czytaniu należy wszcząć ze słuchaczami rozmowę, wydobywając istotny problem jaki chcemy omówić na tle przeczytane-

go urywka i zachęcając ich do wypowiedzi i oceny przeczytanego fragmentu. Im swobodniej będą wypowiadać się słuchacze, tym większy jest sukces bibliotekarza.

Jeżeli możemy zorganizować **protokółowanie** takiego zebrania (oczywiście przede wszystkim wypowiedzi słuchaczy) należy to zrobić koniecznie. Protokół stanowić będzie wytyczne dla bibliotekarza przy przygotowaniu następnych głośnych czytań, odda mu wielkie usługi przy poznawaniu czytelników, a zbiór takich protokółów będzie doskonałą ilustracją jego osiągnięć w tym zakresie w pracy z czytelnikiem.

Po odbytych czytaniach książkę, z której był wybrany urywek oraz wszystkie materiały z nią związane (recenzje, artykuły w prasie, inne książki tego autora itp.) należy wyłożyć na przeciąg kilku dni na miejscu widocznym i łatwo dostępnym dla czytelników.

Głośne czytanie jest formą pracy z czytelnikiem, która szczególnie nadaje się do tego, aby wyjść z nią poza bibliotekę. Można czytać w świetlicach PGR-ów, spółdzielni produkcyjnych, w zakładach pracy — wykorzystując na przykład przerwy obiadowe. Wtedy głośne czytanie staje się nie tylko formą propagandy książki, ale odgrywa również poważną rolę w zakresie werbowania czytelników do biblioteki.

W jednym z następnych numerów „Poradnika Bibliotekarza“, opierając się na przykładach poszczególnych książek, omówimy jak dobrać urywki do głośnego czytania.

Tadeusz Szpringer

ZADANIA ROLNICTWA NA ODCINKU PRODUKCJI ZWIERZĘCEJ

Szybkie uprzemysławianie kraju i rozwój gospodarki narodowej powodują wzrost liczebny ludności nie-rolniczej, której dochody i stopa życiowa stale się podnoszą. W związku z tym **rośnie także zapotrzebowanie na produkty rolnicze i równocześnie podnosi się też ich konsumpcja wśród ludności wiejskiej.**

Przed rolnictwem stają więc poważne zadania podniesienia produkcji do tego stopnia, aby umożliwić wzrost konsumpcji ludności

miejskiej i wiejskiej, pokryć zwiększające się zapotrzebowanie przemysłu na surowce i zapewnić dostateczną nadwyżkę produktów rolniczych na eksport.

Plan 6-letni przewiduje bardzo poważny wzrost produkcji rolnej w stosunku do 1949 roku: w odniesieniu do produkcji roślinnej o 340%, zwierzęcej o 66%.

Podstawowym zadaniem podniesienia wszystkich działów produkcji zwierzęcej jest zabezpieczenie odpowiedniej b a z y p a s z o w e j, a więc podniesienie wydajności łąk i pastwisk przez uregulowanie ich stosunków wodnych, zastosowanie w pewnych wypadkach odpowiednich płodozmianów, należytą uprawę, nawożenie, racjonalne ich wykorzystanie, zwiększenie obszarów roślin pastewnych i wprowadzenie płodozmianów trawopólnych (tzn. z zastosowaniem wieloletnich mieszanek motylkowych z trawami). Koniecznym warunkiem jest też znacznie szersze stosowanie k i s z o n e k i większe wykorzystanie odpadków przemysłu na paszę.

Nie mniej ważnym czynnikiem będzie z w i ę k s z e n i e p o g ł o w i a z w i e r z ą t g o s p o d a r s k i c h i poprawienie jego jakości oraz w z r o s t p r o d u k c j i w y t w o r ó w z w i e r z ę c y c h.

Plan 6-letni przewiduje nie tylko zwiększenie pogłowia, ale i wzrost produktywności. Zwiększenie wydajności zwierząt gospodarskich zostanie osiągnięte w drodze poprawienia i zrjonalizowania żywienia, stworzenia lepszych warunków utrzymania zwierząt oraz poprawienia ich ras.

Jednym również z zasadniczych czynników podniesienia produkcji zwierzęcej będzie nowa organizacja hodowli. Dużą rolę odegrają tu PGR i spółdzielnie produkcyjne, gdzie tworzone są zarodowe obozy, chlewnie, owczarnie itp. oraz zarządzane są wychowalnie rozplodników dla zaopatrzenia w wysokowartościowy materiał rozszerzonej sieci stacji kopulacyjnych.

Dla realizacji zadań na odcinku produkcji zwierzęcej koniecznym jest zapewnienie w ł a ś c i w e j o p i e k i w e t e r y n a r y j n e j dla zwierząt gospodarskich. Dlatego też zwiększa się sieć lecznic i przychodni weterynaryjnych, powiększa się i intensywnie

szkoli personel weterynaryjny i zwiększa produkcję środków leczniczych.

O właściwym wykonaniu każdego zadania, jak wiemy, decyduje człowiek i dlatego też prowadzona jest poważna praca nad przygotowaniem nowych kadr Państwowej Służby Rolnej, kadr przygotowanych należyte tak ideowo jak i fachowo. Państwo nasze dba bardzo o podniesienie wiedzy fachowej i upowszechnienie ostatnich zdobyczy nauki, potrzebnych wszystkim ludziom pracy w rolnictwie.

Czytelnictwo fachowej literatury winno stać się jedną z masowych dźwigni wykonania zadań Planu 6-letniego. Z dziedziny produkcji zwierzęcej mamy już znaczną ilość książek i broszur wydanych w ostatnich latach, które rozeszły się w terenie. Obecnie podaję jedynie te, które wydane zostały w ostatnich miesiącach przez Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne:

BORMAN J. *Życie zwierząt*. W-wa 1950 PIWR s. 136.

Książka zapoznaje czytelnika z budową organizmu zwierząt i działaniem poszczególnych narządów i organów. Autor omawia również błędy hodowlane, które wpływają hamująco na wydajność zwierząt oraz wprowadza wnioski co należy w tym zakresie zmienić.

DOMAŃSKI E., JAŚKOWSKI L., GRABDA E. *Choroby trzody chlewnej*. W-wa 1951 PWRiL s. 60, rys. 23.

Książeczka, ujęta dość popularnie, zapoznaje z przyczynami, objawami i przebiegiem chorób trzody chlewnej oraz sposobami zapobiegania im i leczenia. Nadaje się dla ogółu rolników.

KOŁOWCA J. *Kiszonki*. W-wa 1951 PWRiL s. 99, rys. 20.

Autor zapoznaje czytelnika z korzyściami i ułatwieniami jakie może osiągnąć gospodarstwo rolne przy wprowadzeniu kiszonki jako karmy stałej oraz z warunkami prawidłowego przebiegu kiszenia. Omawia budowę zbiorników do kiszenia, technikę kiszenia oraz użytkowanie kiszzonek. Książka przeznaczona w pierwszym rzędzie do użytku spółdzielni produkcyjnych i PGR daje bardzo dużo, jasno sprecyzowanych wskazówek praktycznych.

KWASIEBORSKI M. *Opasanie bydła*. W-wa 1951 PWRiL s. 62, rys. 10.

Książka wyjaśnia jak należy w praktyce podchodzić do opasania bydła oraz uczy techniki opasania. Autor na wstępie zapoznaje czytelnika ze

znaczeniem produkcji mięsa w Polsce i potrzebą opasania bydła, a następnie omawia warunki dobrego przebiegu opasania, potrzeby pokarmowe opasów, najodpowiedniejsze pasze oraz warunki bytowania i pielęgnowania opasów. Dalej podaje różne rodzaje opasów oraz wskazówki dotyczące transportu bydła opasowego. Książka przystępnie ujęta, przydatna dla ogółu rolników, a w pierwszym rzędzie dla PGR i spółdzielni produkcyjnych.

LUTYŃSKI W. *Zapobieganie chorobom drobiu*. W-wa 1950 PWRiL s. 68.

Książeczka zapoznaje czytelnika z najważniejszymi chorobami drobiu, ich zwalczaniem oraz środkami zapobiegawczymi. Autor podaje budowę i działanie narządów ptaka zdrowego, objawy chorób, ich przyczyny i rodzaje (choroby zaraźliwe, choroby wywołane przez pasożyty wewnętrzne i zewnętrzne, zatrucia, choroby spowodowane brakiem pewnych substancji w pożywieniu, choroby poszczególnych organów) oraz sposoby ich leczenia. Ponadto specjalnie szeroko omówione jest zapobieganie chorobom drobiu. Książeczka nadaje się dla wszystkich zajmujących się chowem drobiu tak na wsi jak i w mieście.

PAJĄK J. *Żywnienie zwierząt*. W-wa 1950 PWRiL s. 174.

Książka niniejsza w sposób przystępny zapoznaje czytelnika z zasadami żywienia zwierząt gospodarskich. Na wstępie omówiona jest wartość odżywcza poszczególnych pasz, podkreślone znaczenia witamin i składników mineralnych w prawidłowym rozwoju i działaniu organizmu zwierzęcego. Książka daje również wytyczne normowania pasz oraz zapotrzebowanie pokarmowe zwierząt rosnących i mlecznych opasowych. Ponadto autor podaje dokładne wskazówki żywienia poszczególnych zwierząt gospodarskich, a więc: bydła, trzody chlewnej, koni, owiec i kóz.

Przewodnik weterynaryjny pod red. H. Oberferda. W-wa 1950 PWRiL s. 161 rys. 53.

Rozwijająca się w szybkim tempie gospodarka uspołeczniona PGR i spółdzielni produkcyjnych, stawia przed służbą weterynaryjną zadanie łączenia obsługi weterynaryjnej z czynnym udziałem przy wprowadzaniu w gospodarstwach zasad prawidłowej pielęgnacji, karmienia i utrzymania zwierząt gospodarskich. Autor omawianej pracy, uwzględniając te momenty, podaje kolejno najważniejsze wiadomości i wskazówki dotyczące budowy i czynności organizmu zwierzęcego, higieny zwierząt (wpływ słońca, powietrza, klimatu, gleby i wody na zwierzęta, pastwiska, charakterystyka pasz, żywienie zwierząt, pomieszczenia, utrzymanie i pielęgnacja). W dalszym ciągu autor omawia choroby niezaraźliwe, poporodowe, zakaźne i pasożytnicze ze wskazówkami, jakie są ich objawy, jak się im zapobiega, jak je leczy i zwalcza. Ponadto przewodnik zawiera szereg in-

formacji o obowiązujących przepisach przyznawania odszkodowań i zapomóg przy stracie zwierząt na skutek chorób zakaźnych. W zakończeniu podane są zadania i obowiązki gromadzkich przodowników weterynaryjnych przy zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych. Przewodnik ten opracowany został w pierwszym rzędzie dla pomocy gromadzkim przodownikom weterynaryjnym. Ujęty bardzo przystępnie, nadaje się do szerokiego rozpowszechnienia wśród wiejskich czytelników.

WŚRÓD KSIĄŻEK

Zwracamy uwagę bibliotekarzy na książki Aleksandra Popowskiego, znakomitego radzieckiego popularyzatora nauk przyrodniczych i medycznych. Książki jego, posiadające formę nieledwie beletrystyczną, podają ściśle wiadomości z rozwoju nauk oraz sylwetki słynnych uczonych radzieckich reprezentujących te nauki. Charakterystyczną cechą książek Popowskiego jest sposób ujęcia tematu: ukazuje on przede wszystkim element walki o nowe wartości w nauce, ctwierające przed nią szerokie perspektywy w służbie powszechnego dobra ludzkości.

Tę walkę uczonych, zdobywających pozycję po pozycji na drodze swych dociekań — przedstawia autor w sposób trzymający w niesłabnącym napięciu uwagę i zaciekawienie czytelnika. Podkreślić należy z uznaniem zaopatrzenie trudniejszych terminów naukowych w objaśnienia, co pozwala na pełne wykorzystanie książek przez czytelników o mniejszym przygotowaniu. Poniżej omawiamy trzy utwory tego autora, które ukazały się już w druku:

POPOWSKI A. *Na pograniczu życia i śmierci*. W-wa 1950 „Czytelnik“ s. 125.

Książka o słynnym radzieckim okuliście i chirurgu Filatowie, który zastosował na szeroką skalę przeszczepianie chorym tkanek zmarłych. Przywrócił on rzeszom ludzi wzrok i zdrowie, zmuszając niejako śmierć, by służyła życiu.

POPOWSKI A. *W imię człowieka*. W-wa 1950 „Czytelnik“ s. 98.

Jest to książka o zasłużonym, twórczym chirurgu Wiszniewskim, który dowiódł, że w chirurgii, jak i w innych dziedzinach medycyny, trzeba przede wszystkim dopomagać naturalnym siłom organizmu, używając lancetu z wielką rozważą. W uporczywej walce z tradycyjną medycyną wprowadził Wiszniewski powszechne stosowanie nowokainy

nie tylko jako środka znieczulającego, ale przede wszystkim jako metody leczenia schorzeń wymagających dotychczas zabiegów operacyjnych. Tytuł książki określa stosunek uczonego do podjętych badań i całej jego pracy.

POPOWSKI A. *Sztuka tworzenia*. W-wa 1950 „Czytelnik“ s. 207.

Jest to książka o odkryciach i osiągnięciach nowej biologii, przed którą otwierają się perspektywy świadomego i planowego kierowania żywą przyrodą—światem roślin i zwierząt. Dzięki niestrudzonej pracy Łysenki i jego pomocników, stosowana w praktyce agrobiologia stała się porywającą fantazją, realizowaną w życiu, naukowo uzasadnioną i włączoną do podstawowych planów gospodarczych. Z. R.

KRONIKA

WAŻNIEJSZE RECENZJE I ARTYKUŁY OGÓLNE O LITERATURZE
ZA OKRES OD 15.IV DO 15.V.1951

Artykuły

- Aziz Szarif. Literatura Azerbejdżanu. Lit. Radz. Nr 3 s. 119—124.
Flaszen L. Powieści czwartej pięciolatki. Życie Liter. Nr 4 s. 5.
Korzeniewska E. Dzieło Boya-Żeleńskiego. Życie Liter. Nr 6 s. 6.
Kuzniecowa. Pisarz a życie. Lit. Radz. Nr 3 s. 125—131.
Lasota G. Wiosna naszej literatury. Nowa Kult. Nr 15 s. 2.
L. G. Krytyk radziecki o współczesnej prozie polskiej. Nowa Kult. Nr 16 s. 11.
Maciąg W. Poezja polska 1950. Życie Liter. Nr 5 s. 2.
Myśli Lenina o sztuce i kulturze. „Wieś“ Nr 17 s. 5.
Podstawy radzieckiej agrobiologii (Williams W. R. Lenin o żyzności gleby; Miczurin I. Dzieła wybrane; Williams W. R. Gleboznawstwo; Łysenko T. Agrobiologia; Guszczenko I. Wegetatywne krzyżowanie roślin; Szejman St. Jak stworzono rekordowe karawajewskie stado). Tryb. Ludu Nr 102 s. 6.
Pomianowski J. Czołówka kultury. Nowa Kult. Nr 16 s. 3.
Romanowa H. W Ameryce. Lit. Radz. Nr 3 s. 132—139.
Sztuka walcząca o pokój. Lit. Radz. Nr 3 s. 115—118.
Z. K. Książka polska w walce o postęp, pokój i socjalizm. Tryb. Ludu Nr 124 s. 5.
Znamieńska H. Henryk Mann. Lit. Radz. Nr 3 s. 140—146.
Żółkiewski S. O polskim romantyzmie. „Wieś“ Nr 17 s. 3.

Recenzje

- Aragon L. Człowiek-komunista. Życie Liter. Nr 4 s. 14.
Babajewski S. Światło nad ziemią. Życie Liter. Nr 4 s. 14.

- Bobińska H. Zemsta rodu Kabunauri. Tryb. Ludu Nr 107 s. 6.
 Czao-Szu-Li. Piosenka Li-Ju-tsaja. Życie Liter. Nr 6 s. 14.
 Czernyszew M. Co robić. Życie Liter. Nr 4 s. 14.
 Fiderkiewicz K. Kontraktujemy zioła. Plon Nr 5 s. 31.
 France A. Nieskazitelni sędziowie i inne opowieści, rec. Natanson W. Życie Liter. Nr 5 s. 11.
 Gładkow F. Cement. Życie Liter. Nr 5 s. 14.
 Gogol M. Poranek dygnitarza i inne opowiadania. Życie Liter. Nr 6 s. 14.
 Gogol M. Utwory wybrane t. I, rec. Walicki A. „Wieś“ Nr 16 s. 6.
 Gorki M. W Ameryce, rec. Zimand R. Nowa Kult., Nr 16 s. 8.
 Gorki M. i Chamadan A. W Ameryce, rec. Zimand R. Nowa Kult. Nr 16 s. 8.
 Hay J. Wiara, nadzieja i miłość. Życie Liter. Nr 5 s. 14.
 Janowski J. N. Notatki autobiograficzne 1803—1853. Życie Liter. Nr 6 s. 14.
 Jeż T. Żarnica. Życie Liter. Nr 6 s. 14.
 Jung E. Krążownik Aurora. Życie Liter. Nr 5 s. 14.
 Kassil L. Światła Moskwy. Tryb. Ludu Nr 101 s. 4.
 Kedras A. Odeon, rec. b. k. Nowa Kult. Nr 16 s. 10.
 Kuprin A. Utwory wybrane t. I. Życie Liter. Nr 5 s. 14.
 Kurczab J. Ludzie prawdziwych dni, rec. Żabicki L. Nowa Kult. Nr 15 s. 9.
 Lesage. Przypadki Idziego Blasa. Życie Liter. Nr 5 s. 14.
 Majakowski o Ameryce, rec. Zimand R. Nowa Kul. Nr 16 s. 8.
 Mankin N. A. Historia starożytnego Rzymu. Tryb. Ludu Nr 107 s. 6.
 Pisarze w walce o pokój, rec. Sowiński A. Nowa Kult. Nr 17 s. 10.
 Popowski A. Natchnieni badacze. Życie Liter. Nr 6 s. 14.
 Potocki J. Rękopis znaleziony w Saragossie, rec. Błoński J. Życie Liter. Nr 5 s. 11.
 Prileżajewa M. Młodość Maszy. Tryb. Ludu Nr 111 s. 6.
 Ramos G. Zwiędłe życie. Tryb. Ludu Nr 101 s. 4.
 Rybakow A. Kierowcy, rec. Kierczyński M. Nowa Kult. Nr 17 s. 9.
 Saxton A. Stacja Great Midland. Życie Liter. Nr 6 s. 14.
 Starzeński D. Kukurydza i koński ząb. „Plon“ Nr 5 s. 31.
 Sztafeta pokoju, rec. Sowiński A. Nowa Kult. Nr 17 s. 10.
 Tahidi Kobajaszi. Poławiacze krabów, rec. b. k. Nowa Kult. Nr 16 s. 10.
 Wolf F. Kożuszek z Rosji, rec. Żabikówna H. „Wieś“ Nr 17 s. 6.
 Wolf F. Opowiadania, rec. Hładko R. „Wieś“ Nr 17 s. 6.
 Wolf F. Powrót synów. Tryb. Ludu Nr 108 s. 4.
 Zukrowski W. Mądre zioła. Życie Liter. Nr 5 s. 14.

LISTY Z TERENU

Nareszcie spełniły się moje marzenia i od stycznia 1949 roku pracuję jako bibliotekarka. Objęłam bibliotekę zaniedbaną, liczącą 76 czytelników oraz 90 czytelników w punktach bibliotecznych. Posiadała ona wówczas 1697 książek, w tym 895 zainwentaryzowanych. Od pierwszego dnia wzięłam się do pracy. Najpierw postarałam się o lokal, uzyskując lepszy, chociaż nie zupełnie jeszcze odpowiedni. Stosując się do rad „Poradnika Bibliotekarza“ zaczęłam propagować książki, sporządzałam plansze, organizowałam wystawy. Zaznaczam, że poprzednio biblioteka nie posiadała ani jednego katalogu i książki były nieopracowane. Obecnie sporządziłam już katalog działowy, postarałam się o kartoteki na karty książek i czytelników. Na dzień 31 grudnia 1950 roku księgozbiór powiększył się do 2065 pozycji. Z każdym dniem wzrasta liczba czytelników i mam już 348 indywidualnych i 220 czytelników w punktach bibliotecznych. Cieszy mnie to ogromnie, bo rozumiem jakim dobrodziejstwem jest łatwy dostęp do książki i to, że ludzie zaczynają rozumieć potrzebę czytania. Z radością witam każdego nowego czytelnika i przy otwarciu biblioteki 3 razy w tygodniu, mam już frekwencję 70 — 100 czytelników dziennie.

Zajęcowa K.

Kierowniczką Biblioteki Gminnej w Klimontowie.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Kościński A., kierownik punktu bibliotecznego w Turze Dolnym, woj. kieleckie. Piszecie o Waszych projektach urzędzenia wystawy książek w Tygodniu Oświaty, Książki i Prasy. Prosimy o bardzo szczegółowy opis projektu lub też sprawozdanie z jego wykonania.

Wysuwacie następnie projekt, aby czytelników, którzy nie zwracają na czas wypożyczonych książek, upominać na wieczorach głośnego czytania. Naszym zdaniem, taka forma upomnienia jest niewłaściwa, gdyż może odstraszyć czytelników od udziału w tych imprezach. Natomiast interesuje nas bardzo, czy często przeprowadzacie takie wieczory i jak one się Wam udają. Może zechcecie opisać jeden z takich wieczorów.

Lis I. Nauczycielka szkoły podstawowej w Tumlinie, pow. Kielce. W liście swoim poruszacie, Koleżanko, wiele zagadnień ważnych i interesujących bibliotekarzy, ale właśnie dlatego, że jest ich tak wiele, żadne z nich nie jest dostatecznie omówione. Nie widać tam powiązania teorii z praktyką i w bardzo małym stopniu występują opisy Waszych własnych doświadczeń. Piszecie o zespołach czytelniczych, o współzawodnictwie

w grupach młodzieży, o obowiązkach bibliotekarza. Szczegółowe opracowanie tych tematów będzie bardzo użyteczne dla kolegów bibliotekarzy i gorąco zachęcamy Was do podjęcia tego zadania.

Zającowa K. Kierowniczka Gminnej Biblioteki Publicznej w Klimontowie. Wasze zobowiązanie 1-Majowe otrzymaliśmy zbyt późno, aby podać je w numerze przeznaczonym na miesiąc maj. Wyrównanie zaległości w opracowaniu książek, obłożenie ich wszystkich w papier i zwiększenie liczby czytelników z 348 do 400 jest poważnym zobowiązaniem, które istotnie będzie uczczeniem Święta Pracy. Prosimy o nadesłanie wiadomości o jego wykonaniu. Słusznym jest Wasz zarzut w sprawie niepunktualności w ukazywaniu się „Poradnika Bibliotekarza“. Składa się na to szereg przyczyn. Obecnie zostały one już wyrównane i bieżący numer wychodzi punktualnie. Opis Waszej pracy w bibliotece gminnej zamieszczaemy w bieżącym numerze.

INFORMATOR

DATY I WYDARZENIA

Podajemy wykaz ważniejszych dat i wydarzeń do wykorzystania w pracy bibliotecznej w miesiącu lipcu:

- 2.VII.1949 — Śmierć Georgi Dymitrowa wybitnego działacza ruchu rewolucyjnego, przewodniczącego Rady Ministrów Bułgarskiej Republiki Ludowej.
- 5.VII.1934 — Zgon Marii Curie-Skłodowskiej.
- 6.VII.1415 — Spalenie na stosie Jana Husa z wyroku inkwizycji.
- 6.VII.1950 — Układ o wytyczeniu granicy na Odrze i Nysie między rządem Polski Ludowej a Niemiecką Republiką Demokratyczną.
- 14.VII.1789 — Zburzenie Bastylii i początek Wielkiej Rewolucji Francuskiej. Święto narodowe Francji.
- 17.VII.1936 — Początek wojny domowej w Hiszpanii.
- 21.VII.1905 — Stracenie Stefana Okrzei.
- 21.VII.1950 — Sejm Ustawodawczy R. P. uchwalił ustawę o Planie 6-letnim rozwoju gospodarczego i budowy podstaw socjalizmu na lata 1950—1955.
- 22.VII.1944 — Powstanie PKWN i ogłoszenie manifestu. Święto Odrodzenia.

*Redaguje: Komitet Redakcyjny. Wydawca: Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich.
Adres redakcji i administracji: Warszawa, Koszykowa 26*

*Warunki prenumeraty: półrocznie 5 zł; rocznie 9 zł. Cena n-ru 90 gr.
Warunki prenumeraty zbiorowej do uzgodnienia z administracją.*

Drukarnia Miejska, ul. Klonowa 18. Dyp. 825—21.V.51—druk sat. 60 g (61x86) 2-B-33420—18.000 egz.